

11 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer pastoor in de [naam]parochie in [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 juli 2015 nadat de klacht op 9 april 2015 per email was ingediend.

Op 7 september 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam].

Op 17 maart 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur M.L.J. Bomers.

Namens het Bisdom zijn verschenen mgr. [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond en de heer mr. [naam], hoofd juridische zaken van het Bisdom.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager was misdienaar in de [kerk] in [plaats]. Aangeklaagde was de pastoor van de [parochie]. Hij vroeg aan klager of hij klusjes voor hem wilde doen, zoals het halen van boodschappen en helpen in de tuin. Klager wilde dit wel en zijn ouders stimuleerden hem. Zij waren trots dat hun zoon aangeklaagde mocht helpen. Als klager op zaterdag boodschappen had gedaan, kreeg hij van aangeklaagde een schouderklopje of een gulden of pudding als beloning. Na verloop van tijd vroeg aangeklaagde aan klager of hij bij hem op schoot wilde komen zitten. Aangeklaagde legde daarbij zijn hand op het been van klager. Aanvankelijk dacht klager hier niets van. Geleidelijk aan ging het echter steeds een beetje verder. Zo ging aangeklaagde met zijn hand naar het geslachtsdeel van klager en begon daar over te wrijven. Telkens als klager boodschappen had gedaan, werd hij daarna door aangeklaagde betast. Op enig moment vroeg aangeklaagde of klager zijn broek wilde laten zakken. Aangeklaagde

wilde kijken of alles wel in orde was bij klager. Ook nu weer wreef aangeklaagde over het geslachtsdeel van klager. Klager schrok hiervan. Hij wist niet wat hem overkwam.

Vanaf dat moment was het standaard ritueel op zaterdag:

Boodschappen doen, naar de keuken om de boodschappen op te ruimen. De deur ging op slot. Klager moest zijn broek laten zakken, waarna aangeklaagde vervolgens over het geslachtsdeel van klager begon te wrijven.

Op een doordeweekse dag hielp klager met het vouwen van boekjes op de pastorie. Dit gebeurde aan een grote tafel in een kamer op de bovenverdieping. Aangeklaagde kwam naast klager zitten en legde zijn hand op de knie van klager. Vervolgens moest klager opstaan en zijn broek open doen. Klager werd door aangeklaagde gekust en gestreeld. Aangeklaagde kuste ook het geslachtsdeel van klager en bedreef orale seks. Dit was de eerste keer dat klager een erectie kreeg. Klager raakte hierdoor helemaal de kluts kwijt. Vanaf dat moment hoorde de orale seks door aangeklaagde bij het ritueel.

De laatste paar keer dat klager door aangeklaagde werd misbruikt, nam aangeklaagde klager mee onder de douche, zodat klager mooi schoon was. Daarna moest klager meekomen naar de slaapkamer van aangeklaagde. Klager moest op zijn buik op het bed gaan liggen. Eerst wreef aangeklaagde over de rug van klager, om vervolgens bovenop klager te gaan liggen. Aangeklaagde probeerde met zijn vinger in de anus van klager te komen. Dit is een keer gelukt.

Het hiervoor omschreven misbruik vond op wekelijkse basis plaats in de periode 1979 tot en met 1982/1983.

Ook is klager, toen hij 11 jaar oud was, met aangeklaagde mee geweest naar [land]. In [land] sliepen klager en aangeklaagde samen op een kamer. Aangeklaagde heeft klager toen een keer in bed betast en een keer onder de douche. Aangeklaagde waste klager en keek daarbij of zijn penis stijf werd.

Het misbruik stopte omdat aangeklaagde een nieuw 'vriendje' kreeg, [naam].

2.2. Klager heeft nooit aan zijn ouders durven vertellen wat aangeklaagde met hem deed. Hij schaamde zich en was bang dat hij niet geloofd zou worden. Ook tegen zijn vriendjes, waaronder [naam], durfde klager niets te zeggen. Nu nog heeft klager er veel last van dat hij [naam]destijds niet gewaarschuwd heeft.

Klager heeft moeite met intimiteit, ook binnen zijn huwelijk. Hiervoor is hij samen met zijn echtgenote onder behandeling geweest bij een seksuoloog. Vanwege diverse andere psychische problemen is klager onder behandeling geweest bij het RIAGG. Het seksueel misbruik is toen aan bod geweest, maar klager wilde niet dat dit in zijn dossier zou worden opgenomen. Klager wilde niet te boek komen te staan als iemand die zichzelf heeft laten misbruiken; als iemand die niet het lef had om het te beëindigen.

Als gevolg van het seksueel misbruik voelt klager zich boos, angstig en wanhopig. Hij is doodmoe en niet in staat om veel te doen. 's Nachts slaapt hij slecht. De dagen komt hij met moeite door. Klager vindt het moeilijk om echtgenoot en vader te zijn. Hij lijdt aan depressies, gewichtstoename en hij twijfelt aan zichzelf.

Klager voelt zich medeschuldig aan het misbruik van hemzelf en aan het misbruik van zijn vriend [naam]. Ook is hij bang dat zijn zoon iets soortgelijks zal overkomen.

2.3. Klager wenst erkenning en excuses te ontvangen voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De vicaris-generaal van het Bisdom heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat geen vraagtekens gezet mogen worden bij het door klager geschetste misbruik. Mede in het licht van een reeds gegrond verklaarde klacht jegens aangeklaagde acht hij de klacht van klager aannemelijk. Aan klager zijn excuses aangeboden.

Ter zitting heeft de vicaris-generaal duidelijk gemaakt dat klager zichzelf geen verwijten mag maken. De enige die dat zou moeten doen is aangeklaagde, aldus de vicaris-generaal.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 39 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende tweeënhalf jaar heeft aangeklaagde klager op wekelijkse basis seksueel misbruikt. Dit misbruik begon met het betasten van de geslachtsdelen van klager over de kleding heen. Na verloop van tijd betastte klager de naakte geslachtsdelen van klager, zoende hij klager en klagers geslachtsdeel en bevredigde hij klager oraal. Eenmaal is aangeklaagde met zijn vinger in de anus van klager binnengedrongen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een reeds gegrond verklaarde klacht jegens aangeklaagde bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2011T338. De Klachtencommissie heeft tevens acht geslagen op de schriftelijke verklaring van [naam]. Hieruit volgt dat hij de 'opvolger' van klager was en tevens vaak door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Tenslotte heeft de vicaris-generaal in zijn schriftelijke reactie gesteld dat hij de klacht van klager aannemelijk vindt.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve wijst de Klachtencommissie klager er op dat hij zich bij een gegrondverklaring van zijn klacht door de kerkelijk gezagsdrager voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 mei 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erfteijer en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.